

Trude Marstein

Intet at fortryde

Roman

På dansk ved
Agnete Dorph Stjernfelt

TIDERNE SKIFTER

Intet at fortryde

Oversat fra norsk efter „Ingenting å angre på“

Copyright © Gyldendal Norsk Forlag AS 2009

Dansk udgave: © Tiderne Skifter 2010

Forlagsredaktion: Claus Clausen

Sat med Sabon hos An:Sats, Espergærde

Tryk: Specialtrykkeriet, Viborg

ISBN 978-87-7973-407-4

*Denne oversættelse har fået støtte fra
Kulturkontakt Nord*

KUNSTRÅDET
Danish Arts Council

TIDERNE SKIFTER · Læderstræde 5, 1. sal · 1201 København K

Tlf. 33 18 63 90 · Fax 33 18 63 91

e-mail: tiderneskipfer@tiderneskipfer.dk · www.tiderneskipfer.dk

VINDEN STRYGER GENNEM haven, blommetræet svajer let. Jeg sætter pizzaen på verandabordet. Matilde ligger i hængesofaen, Klara kommer løbende over græsset, der er døtre overalt, de kommer hele tiden ned ad en trappe eller ind ad en dør. Der står glas og et krus på legebordet nede i haven, og der ligger tøj spredt ud over græsset. Jeg råber: Klara! I nabohaven er et stykke af plænen flad efter festteltet. Jeg råber: Julia! Julia står i døråbningen og hopper ned på verandaen. Der var du, siger jeg, pas på, den er varm. Heidi puffer Klara hen mod verandabordet og pizzaen. Matilde hæver sig op på albuen, det knirker i hængesofaen. Du kan ikke ligge der, mens vi spiser, Matilde, siger Heidi, det går ikke. Åh, der er så meget, der ikke går, altid siger hun, at det ikke går, det går ikke! Jeg ville ønske, at hun ville begynde at forklare børnene, hvorfor ting ikke går, forklare mig det, når der er noget, der ikke går. Jeg tager et pizzastykke i en serviet og lægger det i Julias udstrakte hænder og et til Klara på bordet foran hende. Pas på, det er varmt, siger jeg. Er den med skinke? spørger Matilde. Den her er med skinke, og den anden er med pepperoni, siger jeg. Men jeg kan ikke lide pepperoni, siger Klara. Nej, men så spiser du bare af den her, siger jeg. Men hvad nu, hvis der ikke bliver noget tilbage? siger hun. Det skal nok gå, siger Heidi. Klara trækker en tråd af ost ud mellem tænderne og pizzastykket, det ryger, og hun gumler det i sig. Mor, var der pizza, dengang du var lille, spørger Julia. Ja! siger Heidi.

Hvor gammel tror du, jeg er? Også dengang du var lille, far? spørger Klara. Selvfølgelig, siger jeg. Matilde puster på pizzaen og tager små musebidder med store, runde øjne. Skal du ikke have noget at spise? spørger Julia Heidi. Heidi ryster på hovedet. Jeg spiste sen frokost, jeg skal arbejde lidt, inden jeg spiser, siger hun. Mor kan ikke lide dybfrostpizza, siger jeg. Mor kan kun lide sin egen helt specielle minimalistpizza. Heidi kniber øjnene sammen og smiler til mig. Minimalistpizza! siger hun. Ved du, hvor meget arbejde den kræver, den pizza? Dejen? Saucen? Minimalisme er ikke nødvendigvis let at fremstille, siger jeg. Heidi smiler stadig. Jeg kan faktisk godt lide dybfrostpizza, siger jeg. Hun ryster på hovedet. Så siger vi det, Vegard, siger hun. Men det er nu faktisk mig, der godt kan lide dybfrostpizza, du plejer at beklage dig, hver gang du spiser det, hver gang. Hun ser på Klara og Julia. Er det ikke rigtigt, at det er far, der klager, spørger hun. Jeg klager ikke, siger jeg. Heidi ser spørgende på mig. Ikke? siger hun. Aldrig? Jeg synes ikke, at far klager, siger Julia. Men det er da fantastisk, siger jeg, her viser det sig, at ingen af os har noget imod dybfrostpizza! Hvorfor får vi det så så sjældent? Matilde siger: Men det er faktisk ikke den her, der er den bedste. Alt for sjældent! siger Heidi, med vores ekstremt hektiske hverdag. Hvilken en er så den bedste? spørger jeg Matilde. Jeg kan ikke huske, hvad den hedder, siger hun. Jeg siger det, hvis jeg kommer i tanker om det. Klara ser alvorligt på mig. Vi skal da have dybfrostpizza meget oftere, siger Heidi. Absolut, siger jeg. I mener det slet ikke, I pjatter bare, siger Matilde. En lille fugl nærmer sig med lette hop. Julia rækker hånden ud efter den, så letter den og flyver. Jeg taber pizzastykket, griber det mod min mave, får en plet på T-shirten, Heidi ser på mig, på pletten. Jeg overvejer, om Matilde nu vil gå og bryde hovedet med, hvad det er for en pizza, hun synes er bedst. Den lille fugl vender småhoppende tilbage. Kunne du have drukket en

Ripasso til en dybfrostpizza? spørger Heidi. God vin er god ligegyldigt hvad, svarer jeg, pizzaen ødelægger ikke vinen, men pizzaen bliver heller ikke bedre af vinen. Sådan er det jo ikke, siger Heidi. Hvordan er det ikke? spørger jeg. At al mad går til god vin. Du kunne ikke have drukket Ripasso til laks. Nej, det kunne jeg ikke, siger jeg. Laksen ville ødelægge vinen, siger Heidi. Det har du ret i, siger jeg. Min pointe var, at god rødvin er bedre end dårlig rødvin til dårlig pizza. Heidi nikker. Jeg tager et pizzastykke til. Heidi ser ned i haven mod tørrestativet, havesprinkleren og legebordet. Jeg siger: Tro mig, hvis jeg ikke skulle køre bil, kunne jeg udmærket godt have drukket en Ripasso til den her pizza.

ER DU STRESSET? spørger Vegard, venter du på, at vi skal køre? Jeg ryster på hovedet, jeg siger: Det haster ikke. Hvad? spørger Klara. Mor har noget arbejde, hun skal gøre færdig, siger Vegard. Han ser på mig. Du kan jo bare sætte dig ind i arbejdsværelset, siger han. Jeg ryster på hovedet. Jeg kan ikke koncentrere mig ordentligt, før I er kørt, siger jeg. Men er du sikker på, at du bliver færdig? spørger han. Jeg nikker. Du når tolvtoget? spørger han. Du arbejder næsten hele tiden, mor, siger Matilde. Hele tiden? siger jeg. Matilde nikker, læner sig frem og tager et stykke pizza til. Jeg peger på nabohaven med det flade græs. De fik ikke brug for festteltet, siger jeg. Og al det postyr med at sætte det op, siger Vegard. Og tage det ned igen, siger jeg. Det koster sikkert også en masse penge at leje det, siger han. Han propper pizza i munden. Matilde ryster på hovedet. Og det var overhovedet ikke sjovt, det var slet ikke sjovt. Hun ser på mig med åben mund. Var det ikke? spørger jeg. Hun ryster på hovedet. Jeg ser på Vegard. De har altid gang i et eller andet projekt, siger jeg, altid noget stort, som de

skal, og som tager tid og koster penge. Vegard nikker. De går hele tiden og sætter i stand, siger jeg, og den båd, de købte, bruger de næsten aldrig. Det virker, som om de aldrig slapper af, siger Vegard. Jeg tror faktisk, at vi er bedre end de fleste andre til at slappe af, siger jeg. Jeg kradser i noget afskallet maling på bordpladen med tommelfingerneglen. Du arbejder nok lidt for meget, siger Vegard. Men jeg kan lide det, siger jeg. Ja, siger Vegard. Men det her er for dumt, du har hele tiden vidst, hvornår ferien begyndte. Ja, jeg ved det, jeg ved det, siger jeg. Og ungerne, siger han. Jeg ved det, jeg ved det, siger jeg, i morgen tager jeg et hundrede procent ferie. Vegard rækker ud efter endnu et stykke pizza, rykker det løs fra resten. Skal jeg tage fisk med i morgen? spørger jeg. Jeg kan købe havtaske eller hellefisk, som vi kan grille. Vegard nikker. Jeg smiler. Jeg fortryder, for det bliver hektisk. Jeg smiler uden grund. Så køber jeg resten, siger han. Jeg vil ikke have fisk, siger Klara. Hun prikker til pizzaen med fingeren. Jeg siger: Ved du hvad, Klara, der bliver ikke tale om, at I bare skal spise pølser hele sommeren, I bliver også nødt til at spise noget andet indimellem, også fisk. Vegard rejser sig og går ind ad verandadøren efter den anden pizza, hårene på bagsiden af hans lægge er slidt helt af. Jeg skal sidde foran, når vi skal køre, siger Matilde. Det ved jeg godt, du siger det hele tiden, bare for at jeg skal blive misundelig, siger Julia. Jeg tænker på det, Mikkell sagde: Når du sutter den af på mig, føles det, som om noget vældigt godt bliver suget indefra og ud og ud. Og jeg sagde: Og så kommer det ind i mig, og jeg bliver et bedre menneske, og du et dårligere. Mor, må jeg sidde foran hver gang, når jeg bliver tolv? spørger Julia. Men så er jeg jo seksten, siger Matilde, jeg vil jo altid være fire år ældre end dig. Mor? spørger Julia. I må nok skiftes lidt, siger jeg. Det siger far ikke, siger Matilde, han siger, at jeg må sidde foran, fordi jeg er ældst, at Julia er for lille. Det bliver herligt at komme op til hytten, siger jeg, I

er heldige, at I kan rejse allerede i dag. Glæder I jer? Matilde tager et stykke pizza til. Hvem glæder sig? spørger jeg. Matilde tygger og nikker. Men jeg ville ønske, at du skulle med, siger hun. De har så forskellige knæ. Klaras er runde, Julias slanke, næsten kantede, men stadig bløde, med plaster og sårskorpe, og Matildes, og Matilde er for gammel til, at man kan kalde hendes knæ runde og søde, de er kraftige. Tykke. Men jeg vil have, at du skal tage med i dag, siger hun. Matilde, jeg kommer jo i morgen, siger jeg. Men jeg vil have, at du skal tage med i dag, siger Matilde. Ja, det forstår jeg, men det kan jeg ikke, siger jeg, jeg skal lige gøre noget færdig. Så kan jeg slappe af og holde rigtig ferie, fuldstændig og totalt, uden at tænke mere på mit arbejde. Matilde ser ikke på mig. Jeg kommer i morgen, siger jeg. Hun klør sig på knæet. Vegard kommer ud med den anden pizza. Far, må jeg aldrig sidde foran? spørger Julia. Det er kun Matilde, der er stor nok til at sidde foran, siger Vegard. Klara begynder at græde voldsomt. Jeg vil have mor med nu, græder hun. Klara, siger jeg. Jeg løfter hende op på skødet, stryger med hånden over hendes kinder. Det er helt okay, siger jeg, jeg kommer i morgen. I skal nok få det sjovt. Jeg holder den ene hånd rundt om hendes lår, hendes hoved hviler ind mod mit bryst, varmt og vådt, mor kan ikke komme med, det er helt udelukket, du skal ikke forsøge at tude dig til det, for mor skal kneppe med en anden mand, så hun tager ikke med, hun skal være så liderlig og lykkelig, hun har ikke tænkt sig at give afkald på det, uanset hvor meget du græder, måske hvis du brækkede et ben, faldt ned fra egetræet og fik hjernerystelse. Jeg gnider næsen i hendes hår. Jeg er urolig. Jeg giver hende et smækkys på halsen. Klara, Klara, lille Klara, siger Vegard. Vi får det så sjovt, vil skal spise så meget is og bade og spille ludo. Men I må ikke spise så meget ludo og spille så meget is, at I når at blive trætte af det, før jeg kommer, siger jeg. Julia ler, Klara ler. Uroen vokser. Det må I ikke,

siger jeg. Spise ludo! siger Klara. Og spille is! siger Julia. Jeg kan stadig ikke helt tro på det, på at de kommer af sted, at jeg kommer af sted, at Mikkel vil være der, og at det gentager sig. En kat går langsomt langs med bærbuskene med uendelig ro og halen lige i vejret. Cilla løfter hovedet, men lægger det anspændt ned på poterne igen, blikket følger katten. Så tror jeg pludselig på det. En bølge af lykke gennem kroppen, Julia sidder og ler så dejligt, så lykkeligt, jeg læner mig mod Julia og kysser hende, på en måde for hårdt og for voldsomt, og jeg slipper hende for hurtigt eller brat. Matilde tager et stykke pizza til, det burde hun egentlig ikke.

DET ER IKKE sjovt, når det kun er far, siger Klara. Heidi ser på mig. Far er det sjoveste i hele verden, siger hun, jeg synes ikke, at der er nogen, der er sjovere end far. Jeg skovler den kolde pizza over på pigernes servietter og sætter den varme på bordet. Klara glider ned fra Heidis skød og taget sit pizzastykke. Matilde siger noget. Hvad? spørger jeg. Tænde for vandet, vandpumpen, tjekke at alt er i orden. Jeg vil hellere have noget af den nye med pepperoni, siger Matilde. Okay, siger jeg, så byt. Jeg tror ikke, at jeg går i gang med vindske-derne i aften, aftalen med Geir er først i morgen. Jeg glæder mig til at skulle lave noget praktisk sammen med Geir. Jeg tror, at alt er pakket, siger Heidi. Jeg nikker. Eller, jeg er også lidt urolig. Det er begge dele. Geir er tung at danse med. Ungerne kan selv finde det tøj frem, som de vil have på i morgen, siger Heidi, men du må ikke stole på Klara og Julie, på at de klæder sig varmt nok på, hvis det er koldt. Nej, siger jeg. Og det er så dumt, hvis de bliver syge, siger hun, især hvis Klara får halsbetændelse igen. Jeg nikker. Så sørg for, at hun har tøj nok på, siger hun. Og lad være med at lade hende løbe rundt

med bare ben, hvis græsset ikke er rigtig tørt og varmt. Heidi stryger over Klaras hår. Og det er det jo ikke endnu, siger hun, ikke tidligt om morgenen. Jeg propper den sidste bid pizza i munden, rejser mig og går ned ad trappen til plænen. Jeg er lykkelig, når børnene er det. Lykkelig, når de får lov at føle sig frie. Jeg vil skifte til min gamle skjorte, som hænger bag døren i soveværelset, ungerne skal løbe ud og ind og finde alle tingene frem, som der er så mange gode minder forbundet med, dukken med den afgnavede næse, den gamle dukkevogn fra Heidis barndom. Jeg bliver både glad og overstadig og oprømt, en anelse urolig over at se deres reaktioner, som altid indeholder en snert af skuffelse. Overraskelsen ved at være blevet lidt ældre. Var det det hele? Disse ting, er det det, jeg har glædet mig til? Det er, som om de godt ved af erfaring, at forventningerne ikke helt indfries, og derfor er tilbageholdende på en småsur måde, allerede inden de er gået i gang med fryden og glæden. Eller fjerne, fraværende. Melankolske, tænker jeg, men de er næppe melankolske. Bagsmækken til bilen står åben, bilen står i skyggen af egetræet. Alting tager så lang tid, men så slipper vi for myldretiden. Hvad er melankoli, kan børn være melankolske? Jeg rydder en plads til Cilla bagi og lægger hendes tæppe der. Det bliver trangt for hende, der er flere ting, som skal ind. Havesprinkleren står tændt nede ved blommetræet. Jeg råber på Heidi. Hun kommer ned ad verandatrappen. Jeg ser på hende, mens hun går over plænen, hun samler et stykke tøj op fra græsset og så et til og kommer over mod mig. Solen skinner gennem vandet fra havesprinkleren og på Heidi.

JEG GÅR MED langsomme skridt over græsset med børnetøj i hænderne, snart sætter de sig ind i bilen og forsvinder, så står jeg tilbage her på græsset, tomt hus, sommerhimmel. Jeg går

hen til Vegard, jeg står ret op og ned og smiler med Klaras kjole og Julias shorts i hånden. Du må ikke være sur over, at jeg ikke er klar, siger jeg, du må ikke, det er ikke min fejl. Jeg er ikke sur, siger han. Godt, siger jeg. Han fugter læberne. Vi hører sammen, det har vi altid gjort. Jeg føler jo en helt speciel ømhed for hans fødder i sandalerne. Den ømhed kan jeg aldrig miste. Sluk for sprinkleren, før du går i seng, ikke? siger han. Jo, siger jeg. Og du rydder op efter ungerne? Jeg nikker, løfter hånden og viser ham tøjet, jeg har samlet op fra plænen. Jeg smiler. Synes du, Matilde er blevet tyk? spørger jeg. Vegard ryster på hovedet. Det er ikke noget, jeg er bekymret for, siger han. Jeg ryster på hovedet. Jeg er heller ikke bekymret, siger jeg. Vegard sætter den store taske med sengetøj ind, skubber den helt ind. Alt er pakket, ikke? spørger han. Ungerne får måske brug for deres uldne sweaters, siger jeg, og dem kan jeg faktisk ikke huske, om jeg har fået pakket. Men så husker jeg, at det har jeg. Jo, siger jeg, jeg har pakket dem ned. De ligger i den store IKEA-pose sammen med regntøjet. Vegard nikker. Hvis det bliver koldt i aften, siger jeg. Eller i morgen tidlig. Jeg nikker. Men i morgen tidlig, du må ikke lade dem få lov til at styre det selv, Klara sidder jo gerne i underbukser og leger, hun mærker ikke, at hun fryser. Okay, siger Vegard. Og hun bliver faktisk syg, det ved vi jo, siger jeg. Vegard nikker. Hun er også lidt forkølet, siger jeg, jeg synes, altid hun er forkølet. Han ser ud over plænen, står halvt bortvendt fra mig. Jeg tror, at hvis vi havde planlagt bedre, siger han. Vi burde have sørget for, at vi begge to havde været færdige samtidig, sådan at vi kunne have taget af sted sammen. Hvis jeg havde planlagt bedre, mener du, siger jeg. Hvis vi havde planlagt bedre, siger han. Måske kunne jeg have taget dem alene nogle eftermiddage, mens du arbejdede. Så du var blevet færdig med regnskabet. Men du har jo også haft travlt helt til i går, siger jeg. Lad være med at blive så hidsig, siger han, du går direkte

i skænderimodus. Jeg smiler, hidsig, virker jeg hidsig, det er helt usandsynligt. Direkte i skænderimodus. Jeg forstår bare ikke, hvad du mener, siger jeg. Jeg tænker bare, at vi kunne have gjort det anderledes, siger han. Det er jo under alle omstændigheder for sent nu, siger jeg. Måske, siger han, men så kan vi måske lære det til næste år. Du sagde, du ikke var sur, siger jeg. Jeg er ikke sur, siger han. Jeg nikker. Det er kun én aften, siger jeg. Jeg er helt sikkert færdig i morgen. Og det er faktisk ikke min skyld, jeg blev forsinket. Jeg fik nye bilag ind i forgårs. Og så er der det dumme ved det, siger han, at jeg mere eller mindre har aftalt med Geir, at han skal hjælpe mig med vindskederne her i weekenden, og det er ikke så let med ungerne. Men jeg kommer jo i morgen, siger jeg, han kan umuligt have tænkt sig at gøre det i aften? I morgen tidlig, siger Vegard. Så meget kan det umuligt haste, siger jeg. Hvis han vil i gang i morgen tidlig, som vi har aftalt, kan jeg ikke sige nej, når han hjælper mig, siger han. Jeg ryster på hovedet, helt uforstående over for problemet, totalt uforstående. Det skal nok gå, du skal se, det går nok, siger jeg. Vegard slår ud med hænderne, så traver han hen over græsset. Sjosker. I klipklapper. Jeg bliver stående på græsset. Jeg er tørstig. Vegards mor har fødselsdag i morgen. Et glas iskoldt vand, en stor taske med sengetøj, som jeg har pakket, Matilde i hængesofaen. Pizzarester på et fad. Det er altid mig, der skal pakke. Vegard er ikke i stand til at pakke, det er helt tilfældigt, hvad der kommer med, hvis han pakker. Matilde propper det sidste af sin is i munden og strækker sig i hængesofaen. Hvorfor er der ikke nogen, der prøver at kontrollere, hvad den unge spiser. Jeg står med foden på det nederste trappetrin og pruster. Jeg vil have, at det hele skal være mindre besværligt, det er bare at gøre det, tænke mindre. Julia snubler og slår knæet. Cilla løber logrende hen til hende. Et øjeblik ved jeg ikke, hvordan jeg skulle have trøstet, men ved, at jeg ville have trøstet på

automatpilot. Jeg klarer alting som før, som sædvanlig, og Vegard er på vej hen til hende med lange skridt. Syrenerne er afblomstret, solen skinner i tusind vanddråber fra havesprinkleren, Vegard løfter Julia op og trøster. Matilde ligger på tværs i hængesofaen, så håret dingler ned mod jorden. Mikkel venter på mig. Matilde sutter på sit hår, det bliver slidt og tjavset. Jeg ser på Vegard, som sætter Julia fra sig, han ser stresset ud, og jeg føler mig uforløst, fordi jeg så min datter slå sig og græde uden at trøste hende, indestængt trøst, og så bliver jeg bange for, at den vil blive siddende i kroppen og værke lige til i morgen. Alting skal være mindre besværligt. Der lugter af nyklippet græs. Jeg vil have ny bordplade på køkkenbordet i hytten, jeg vil have det denne sommer. Jeg må fortsætte med at kræve de samme ting. Matilde! råber Vegard. Vi ville aldrig kunne holde op med at holde af hinanden. Nu skal vi køre! råber Vegard. Vegard kommer gående hen over plænen med en vandflaske i den ene hånd. Væk! Shorts med store lommer på siderne, skæg. Min mand. Han standser op lige foran mig. Tomatsovs på maven. Jeg sætter pegefingern i pletten, ind i maven. Se så at komme af sted, få nu ungerne ind i bilen og kør jeres vej. Jeg siger: Din mave vokser. Jeg smiler. Jeg presser fingern ind og slipper. Vegard ser på mig. Han nikker kort. Min mand. Kan du ikke selv se det? spørger jeg. Nej, siger han, ryster på hovedet, nej, det kan jeg ikke. Smil, siger jeg. Han ser på mig. Smile, smile, smile! siger han og smiler tvungent. Hvorfor skal jeg hele tiden smile? siger han. Jeg smiler, kniber øjnene sammen mod ham. Jeg siger: Du må holde op med at sige ja til ting, når du egentlig ikke mener det, nu må du ikke give mig dårlig samvittighed. Vi ser på hinanden. Lad være med det, siger jeg. Det gør jeg heller ikke, siger han. Det er én dag, siger jeg. Jeg kommer med tolvtoget i morgen. Matilde sætter sig ind på forsædet. Nu har du ikke nogen cigaretter herhjemme, vel? spørger Vegard. Jeg ser ham ind i øjnene. Jeg

siger ingenting. Så ryster jeg på hovedet. Er du holdt rigtigt op nu? spørger han. Jeg synker. Jeg nikker. Men, siger jeg. Ja ja, siger han, det er naturligvis din egen sag. Jeg smiler til ham. Han smiler tilbage. Jeg smiler bredt. Må jeg få et kys? spørger jeg. Han gnider sig i nakken, kommer nærmere, nær nok til, at han kan bøje sig frem og kysse mig på munden, han trækker hovedet tilbage. Mm, siger jeg, jeg trækker ham ind mod mig, kysser ham en gang til. Så slipper jeg ham, ser på ham. Jeg stryger ham over skægget. Jeg smiler. Han råber Cilla og peger på bilen. Jeg kan godt lide at se Cilla løbe, så klumpet og klodset, men hurtigt. Hun hopper ind i bilen, og Vegard lukker bagsmækken. Klara kravler ind i bilen. Jeg vil have, at de skal have det godt, jeg vil have, at de skal køre, vil se bilen svinge ud på vejen og forsvinde, og at de alle sammen er glade derinde.

SKÆGGET BLEV BARE sådan, er det skægget, der gør mig gammel og sur, muggen? Jeg er ikke muggen, jeg er træt. Jeg er 44 og far til tre og er netop blevet færdig med et langt, anstrengende skoleår, og jeg skal tage alene op til hytten med hund og tre unger, så må jeg vel have lov at være muggen. Virke muggen. Ideelt set havde hun jo set det og forstået, at jeg bare var træt. Jeg stryger mig over skægget. Træt. Heidi betragter skægget. Hun er så let, altid så let, i sind og krop. Men jeg ønsker og har brug for en Heidi-omfavelse, før jeg kører, en af de store, med de lange, slanke arme rundt om halsen og kroppen presset ind imod min, og så pludselig det næsten umærkelige knæk i hendes krop. Hvor jeg må være forberedt og holde hende, kun et øjeblik, så genfinder hun altid balancen, og egentlig har hun haft den hele tiden. Skal jeg fjerne skægget? siger jeg. Hun ser på mig. Skægget? Fjerne

det nu? Var det ikke meningen, at det skulle være længere? Jeg siger: Der var ikke noget, der var meningen, jeg holdt bare op med at barbere mig, jeg planlagde ikke at få skæg, i hvert fald ikke langt. Heidi trækker på skuldrene, smiler. Hvad synes du selv? siger hun. Det ved jeg ikke, siger jeg. Heidi ser på mig. Og måske ser hun hverken surhed eller træthed. Måske ser hun ingenting. Du skal nok få lov til at sove længe på søndag, siger hun, længe, længe. Jeg åbner munden. Hvor længe? spørger jeg. Pas godt på Klara, siger hun, du kan ikke regne med hende. Jeg ved det, siger jeg. Hold øje med hende, siger Heidi, og hun ligner en nittenårig i ansigtet. Blink, blink, smil. Eller sekstenårig. Charlotte i A-klassen. Næsten helt flad, stram mave, men Heidi viser den ikke frem i en sprække mellem en alt for lav buksetalje og en alt for kort bluse. Hun bøjer sig ind i bilen og hjælper Klara med at få armene ind i selerne. Hun står med enden bøjet op mod mig, bøjet ind i bilen, trussekanten kan ses gennem kjolestoffet og tanken om at hive det op og trænge ind i hende, påvirker mig ikke, ingen knep-Heidi-her-og-nu-følelse, åh gud, børnene i bilen og det hele, vi skal også af sted nu, måske i morgen, måske, det håber jeg, vi har trænger virkelig til det.

JEG JUSTERER SELERNE over Klaras skulder og lukker dem. Klara har en indtørret, skorpet hudafskrabning på knæet. Julia har hudafskrabninger på begge knæ og på den ene albue, på det ene knæ sidder der stadig et blegt, hudfarvet plaster med lodne kanter. Jeg træder baglæns og retter mig op uden for bilen. Cilla rejser sig, Vegard peger på hende, hun bliver stående. Dæk! siger Vegard, men Cilla lægger sig ikke. Jeg rækker hånden derind og presser hendes ryg ned, hun lægger sig. Klara piller næse. Vegard ser ud over haven som for at se, om han